

**2021_ANUL GOGA - ANUL TINERILOR OȚELIȚI (XXVI): eu n-am fost țăran! –
- învățau religia forței? - pur și simplu poet - bibliotecarul, model de dăruire!- munții
cu pedagogia lor aspră!**

Eu n-am fost țăran, dar am priceput păsurile satului...

Tata m'a dus la oraș. ... Totdeauna veniam la începutul anului cu căruțul ...

Din literatura ungrească, pe care o cunosc în întregime, trei oameni m-au oprit în loc.

Petőfi, cu strigătul lui după libertate, Madách, învălit în tenebre, și Mikszáth, evocatorul mașter al vieții la țară.

La cincisprezece ani am început să public la „Familia” și „Tribuna”, ...

șăgunism - tribunism

țăranii mi s-au părut singurii oameni întregi la noi, unicul rezon de existență al rasei!

Sibiu, în 1898

Casa în care a stat în gazdă elevul O. Goga - Piața Armelor 1

pe urmele lui Octavian Goga, în Rășinari și Sibiu!

2021 Anul Goga - anul tinerilor oțeliți

În lucrarea „Precursori” (1989), descoperim mărturisiri biografice (din „Pagini noi” - 1967), sub titlul „Despre el însuși”: «Ciucea, 23 martie 1923 - Iubite coleg, Iată câteva lămuriri de-ale mele, printre cari pătrunderea analistului va întrețese lumini și umbre, ca să schițeze goana unei vieți. (...) Dacă m-aș fi născut aici (n.r. la Crăciunelu de Sus) și-aș fi urmat în toate dispozițiile mele numai pe tata, aș fi fost un „pur și simplu poet”, prins de o sensibilitate maladivă și dezarmat în fața realității ... La Rășinari, însă, munții au intervenit cu pedagogia lor aspră, cu bolovanii lor de voință și îndrăzneală care încordau nervii și-i învățau religia forței ... Brodată pe fond atavic, dualitatea îndeletnicirilor mele literaropolitice se reduce, cred, la această încrucișare de temperamente deosebite care au determinat originea mea.

De la început m-am pomenit într-un mediu țărănesc pe care de la început am căutat să-l pătrund dus de mână de părinții mei cărturari. Eu n-am fost țăran, dar am priceput păsurile satului și m-am contopit cu toate durerile lui. Țăranii mi s-au părut singurii oameni întregi la noi, unicul rezon de existență al rasei. (...) La nouă ani m-am dus la gimnaziul din Sibiu. Dezlipire grea. Școala era ungrească și eu nu pricepeam nici o vorbă. Din supliciuil acestei închisori am trimis de ziua tatii, la nouă ani și jumătate, primele versuri. Nu le mai știu, dar țin minte că erau o proslăvire a opincii oropsite și că notarul din Rășinari - om de seamă, cărturar, trăiește și azi -, după ce le-a citit atunci la noi la masă, a

venit peste câteva zile la Sibiu și mi-a făcut un cadou: poeziile lui Eminescu, legate frumos, ediția lui Maiorescu, cu o dedicație: „**Micului poet O.G. ca program**”. Erau, cum se vede, exigențe intelectuale la noi în țară ... Școala cu tendințele ei, o știi. Eu am suferit mult. Și azi visez încă cu unii profesori și mi-e groază. V-am fost un bun elev. Bun doar la istorie și întâiul la temele de limba maghiară pe care adese mi le citea profesorul ca model - însă cel mai slab din clasă la matematici. Toată vremea la Sibiu în cursul celor opt ani de liceu am citit de toate și am scris poezii cu nemiluita. La cincisprezece ani am început să public la „**Familia**” și „**Tribuna**”, vor fi vreo zece duzini de poezii slabe risipite pe la toate gazetele din Ardeal. Am fost toată vremea un revoltat pentru nedreptățile care loveau poporul și deși am învățat perfect limba maghiară n-a fost un moment în care să nu reacționez cu frenezie împotriva lor. Din literatura ungurească, pe care o cunosc în întregime, **trei oameni m-au oprit în loc. Petöfi**, cu strigătul lui după libertate, **Madách**, învălit în tenebre, și **Mikszáth**, evocatorul mașter al vieții la țară. Din toți trei am făcut multe traduceri risipite în toate părțile. (...). Încontinuu, însă, am trăit sub presiune, am protestat, m-am bătut, am scris poezii revoluționare - (era vremea Memorandumului și tata mă ducea cu el la întâlnirile de la Hermannsgarten) pînă la urmă în clasa a opta, după un conflict cu profesorul de istorie, m-au eliminat de la liceul de stat de la Sibiu prin noiembrie și eu am trecut la Brașov - unde am luat bacalaureatul ...».

În „**Octavian Goga bibliografie sibiană**” - autor Mircea Avram (1991) - am regăsit imobilul unde a stat în gazdă elevul O. Goga în clasa a VII-a, fiind publicată și vechea fațadă a casei din Piața Armelor nr.1. Astăzi, pe casa reconstruită, nu este decât o placă cu inscripția „**Casa Kempel Piața Armelor 1**”. Aici, se cuvine a prezenta pe bibliograful și cercetătorul Mircea Avram (1913-1999): «„În cadrul Bibliotecii Astra” activitatea sa însumează zeci de lucrări de specialitate, scrise cu dăruire și responsabilitate. (...) Comunicările prezentate, peste 50, vizau teme diverse, de la manuscrise inedite, la activitatea „Astrei” și a astriștilor, dar și legăturile culturale dintre provinciile românești. (...) Despre activitatea bibliografică, deosebit de utilă, am reținut unele aprecieri apărute sub semnătura lui Nicolae Gastone în „**Tribuna Sibiului**” nr. 8987 din 23 iunie 1986: Mircea Avram, omul pe care colectivul de muncă al venerabilei instituții de cultură/ Biblioteca ASTRA/, Sibiul în general, l-a cunoscut și apreciat de-a lungul a peste trei decenii, într-o triplă ipostază: om de teatru, om de litere și bibliotecar /.../ a funcționat ca secretar literar al Teatrului de Stat Sibiu, ... a tradus și adaptat piese din literatura de gen pentru scena sibiană. Ca om de condei, Mircea Avram a fost mulți ani și rodnicii animatorul cenaclului scriitorilor din cetatea de pe Cibin, a făcut parte din redacțiile unor publicații locale sau din afara Sibiului, a scris el însuși literatură /.../ Capitolul de rezistență al biografiei active a lui Mircea Avram l-a constituit activitatea de bibliotecar, activitate căreia i-a dedicat 28 de ani la „**Astra**” /.../ Stau mărturie în acest sens lucrările de specialitate ce-i poartă semnătura /.../ Este mult, este puțin, pentru o viață de om? Răspunsul îl dau cititorii din Sibiu care îl cunosc și îl prețuiesc, îl dau bibliotecarii din întreaga țară, care îl iau drept model de dăruire. A funcționat pe post de colaborator de specialitate la Liceul „Octavian Goga”, unde a îndrumat cu competență și dăruire elevii în cadrul cursului de Biblioteconomie și practică de specialitate ...».

Din articolul „**Tempora mutantur**” („**Tribuna Literară**” - supliment „**Tribuna**” nr 47, 1901), cunoaștem un mic episod din viața de elev în gazdă: «... II. **Tata m'a dus la oraș. Eram al patrulea an. Totdeauna veniam la începutul anului cu căruțul.** Tata îmi cumpăra cărțile, eu le luam subsuoară și apoi plecam: cu tata și mama să căutăm cuartir.

Totdeauna dam de câte o Sască cu mânecile răsfrânse, cu obraji mari și roșii.

- Ba că la noi e foarte bine. - Și se începea tocmeala. - Numai să fie curat și să-i purtați de grije, că-i cam ștregar, - zicea tata. Sasca se uita la mine și mă neteziia: „Ba că la noi trebuie să învețe, că mai este unul aicia și învață foarte bine.- tată-so îi birou. - Am chiar uitat satul; - Uite cum am vrea noi, - zicea mama, - să-i dați numai prânzul, celelalte o să le trimitem de acasă. Ba că ar fi bine și „*frustucul*”, - răspundea Sasca, - ca să nu meargă cu inima goală la școală.

- Și era tocmeala gata. Mama îmi rânduia hainele, eu mă uitam la gheunoaia din cușcă și gândiam la Ghiță, cum o fi prins el ieri, când se întorcea cu vacile din câmp, doi pițigoi cu bostanul? Porniam prin oraș - Tata se gătia de plecare. Mă lăsa în grija sascei. Tata îmi spunea să grijesc creșterii. Eu sărutam mâna tatii. Mama îmi furișea o ducă în mână – și mă săruta. Și apoi porniau. Eu stam cu ochii pironiți la căruț. Mama se întorcea înapoi: **Să te grijești, dragul mamei.** Poimâne trimitem pe Ion cu cina. Căruța se învăluia în prav. Eu plecam prin oraș ... Pe banii tatii cumpăram cărți cu haiduci, nu-i grijam pe de mâncare. Când veniam de la școală cu Moldovanu, cumpăram pe ducă țigări de trei și chibrite de unu. Ne duceam în capul orașului și fumam. Îngropam chibritele în pământ și-o luam seara cătră casă osteniți. Ziua ne jucam „de-a hoții”. Seara cetiam. Sasca se uita la mine și credea că învăț minune mare... Eu cetiam pe *Iancu Jianu*, căpitanul de haiduci și pe *Păunașul codrilor*. Adormiam cu cartea în mână și mă gândiam la *Sultana*, cum de l-a înșelat ea pe *Păunașul codrilor*, de-au venit apoi poterașii să-l prindă, - și l-a vândut lui *Leonte arnăutul*, care l-a împușcat cu glonțul de argint. Și-mi părea frumoasă *Sultana*, doar pe ea a îndrăgit-o *Păunașul codrilor*, dar’ îmi împlântam unghiile în carte, când ajungeam la dragostea ei mincinoasă. Aș fi omorât-o pe *Sultana*. Adormiam cu cartea în mână și visam de *Sultana*. Adecă cum a putut ea să-l înșele pe *Păunașul codrilor* pentru *Leonte arnăutul*? Îmi înfundam capul în perne și scrișneam din dinți. -*Sultană!* ... Și era frumoasă Sultana, doar’ pe ea a îndrăgit-o *Păunașul codrilor* ... * Așa-mi erai pe atunci *Clara!* ... te chema: *Sultana*. (va urma) Budapesta. *Octavian.*»

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<https://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2021-anul-goga-anul-tinerilor-oteliti-xxvi-eu-n-am-fost-taran-invatau-religia-fortei-pur-si-simplu-poet-bibliotecarul-model-de-daruire-muntii-cu-pedagogia-lor-aspra-158947.html>

Tribuna
Dintotdeauna pentru totdeauna!

Seviș
DIN MĂRGINIMEA SIBIULUI

Eveniment Actualitate Stirile de pe strada mea Sport Cultura Sanatate Timp liber Tribuna femeilor Descopera lumea

2021-Anul Goga, anul tinerilor oțeliți (XXVI): eu n-am fost țaran!- învățau religia fortei? - pur și simplu poet - bibliotecarul, model de dăruire!- munții cu pedagogia lor aspră!

Marius HALMAGHI 27.06.2021 21:37 144 vizualizari 0 comentarii

În: *Tribuna*, 27 iunie 2021